

Time : 2 Hours

Marks : 60

वेळ : २ तास

एकूण गुण : ६०

NB : 1) Question No. 1 is compulsory (15 marks.)

2) Attempt any five questions from Questions 2 to Question 11. Each question carries 9 marks. The English version of the paper is the correct version.

सूचना : १) प्रश्न क्र. १ अनिवार्य (१५ गुण).

२) प्रश्न क्र. २ ते ११ मधून कोणतेही पाच प्रश्ने सोडवा. प्रत्येक प्रश्नास ९ गुण.

३) प्रश्नपत्रिकेतील इंग्रजी प्रत ही मूळ प्रत म्हणून ग्राह्य धरण्यात येईल.

1(a) : What are the privileges relating to publication of proceedings of the legislature? Discuss the punishment for Contempt of Parliament with an example.

विधिमंडळ कामकाज प्रकरणाशी संबंधित कोणत्या प्रकारची संसदीय स्वायत्ता उपलब्ध आहेत? संसदेच्या एखाद्या अवमान प्रकरणाचे उदाहरण देऊन चर्चा करा.

OR

1 (b) : What is the composition of the Press Council of India? Is Justice Markandey Katju, Chairman, Press Council of India justified in demanding more powers and an enlarged scope for the PCI? Justify your stand.

भारतीय प्रेस परिषदेची रचना कशी असते? या परिषदेची व्याप्ती वाढवून ज्यादा अधिकार देण्याची माजी न्यायमूर्ती मार्कंडेय काटजू करित असलेली मागणी कितपत न्यायसंगत आहे? आपण आपली बाजू न्यायसंगत करा.

2. Why was the Press and Registration of Books Act enacted during the British Raj? What is the utility of this act now? What are its salient features?

ब्रिटिश राजवटीत प्रेस व पुस्तक नोंदनी कायदा का लागू करण्यात आला होता? या कायद्याचा आता उपयोग काय आहे? यातील गुणवैशिष्ट्ये द्या.

3. What are the key features of Working Journalist Act? Why are all journalists not getting the benefit of this Act? Discuss.

श्रमिक पत्रकार कायद्यातील कळीचे मुद्दे काय आहेत? या कायद्यातील तरतुदींचा सर्वच पत्रकारांना फायदा का मिळत नाही? चर्चा करा.

4. What are the rights, duties and liabilities of an author, publisher, editor, journalist and vendor individually?

लेखक, प्रकाशक, संपादक, पत्रकार व वृत्तपत्र विक्रेता यांच्या वैयक्तिकरित्या अधिकार कर्तव्ये व जबाबदाऱ्या काय-काय आहेत?

5. Trace how the demand for Right to Information gathered momentum abroad and in India. Which organizations and what sort of information are exempted from disclosure under RTI Act, 2005?

माहितीचा अधिकार मिळालाच पाहिजे, या मागणीला कसे बळ प्राप्त झाले यावर भर द्या. २००५च्या माहिती अधिकार कायद्यातून कोण-कोणत्या संघटनेची व कोणत्या स्वरूपाची माहिती उघड करण्यापासून टाळण्यात येते?

6. What is Information Technology (Amended) Act 2008? Critically evaluate its highlights.

२००८ चा माहिती तंत्रज्ञान (सुधारित) कायदा काय आहे? यातील ठळक वैशिष्ट्यांचे समिक्षात्मक मूल्यमापण करा.

7. Why call the Press as property? What are the various laws applicable to acquire a Newspaper? Explain in detail.

वृत्तपत्रे/ मुद्रण व्यवस्था ही एक संपत्ती आहे, असे का संबोधतात? एखादा वृत्तपत्र व्यवसाय धारण करायचा असल्यास त्याशी संबंधित कोण-कोणते कायदे लागू आहेत?

8. Define and discuss the defamation with illustrations.

बदनामीच्या कायद्यातील स्पष्टीकरणांसह व्याख्या करून चर्चा करा.

9. Describe the Cable Television Networks (Regulation) Act, 1995.

केबल टेलिव्हिजन नेटवर्क (अधिनियम) १९९५ च्या कायद्याचे वर्णन करा.

10. Describe the Working Journalists (Fixation of rates of wages) Act, 1958.

१९५८चा श्रमिक पत्रकार (वेतन निश्चिती व मंडळ) कायद्याचे वर्णन करा.

11. **Short notes on ANY TWO :** (कोणत्याही दोहोंवर टीपा लिहा.)

i) CBFC (सीबीएफसी)

j) Prasar Bharati Board (प्रसार भारती मंडळ)

k) Cyber Appellate Tribunal (सायबर अपिलिएट ट्रिब्युनल)

l) PIO of RTI Act, 2005 २००५च्या माहिती अधिकार कायद्यातील 'पीआयओ'.

****